APPENDIX: THE STORY OF THE *YAKṢA* NANDAKA, GUARDIAN OF THE GATE OF IŚVARA [1]

Judith M. Jacob

29. There was once a *yakṣa* called Nandaka, keeper of the portals of Śiva's palace on Mount Kailāsa. Nandaka was ugly. He had a bald head, with tufts of hair at the sides.
30. As a result,(30) all the celestial beings, the sons of the gods, the *nāgas* and the *yakṣas* used to enjoy ridiculing him. Every time they came to call upon Śiva they would slap his head or rap him on the head with their knuckles, laughing at him and mocking him in their various modes of speech before going to attend upon Śiva in his residence. That was how it was every time!

Nandaka was a *yakṣa* who had no particular power or prowess. When he was slapped and thumped he felt furious and thought to himself, 'The reason why all the celestial beings hold me in contempt is that I am a humble person with no powers like theirs. I must go and see my master,
31. Śiva, and ask a boon of him. Let (31) him grant that my index finger should become a weapon. Then I shall point it at all that horde and make them fall into the outer Cakravāla. That will serve them right for looking down on me and slapping and rapping my head!' With this in mind, Nandaka presented himself before Śiva and said, bowing low before him, 'My lord, I, who am here before you, am your servant, keeper of the gate of your palace for many a long year. I have never received a single gift from you. But now all the celestial beings, the sons of the gods, the *nāgas* and the *yakṣas* despise me, my lord, and on every occasion they slap me and rap me on the head. I am incensed with rage and I ask you, my master, to bestow a certain boon
32. on me.(32) Will you grant that my right index finger should become a weapon-finger with the power to point at that vulgar rabble and make them flee far away from me, pell-mell? Then I shall be able to stay and carry out my duties to you, my lord, in contentment.' When the great lord Śiva heard this, he was sorry for Nandaka. He took hold of the index finger of his right hand, raised it up and recited a formula, bestowing the boon, all in a moment, through his own personal might. And the index finger became a weapon, exactly as Nandaka wanted it to be.

33. When he had achieved his wish, Nandaka took leave of Śiva respectfully and went away to carry on guarding the

gate as before. He set about pointing his finger at all the celestial throngs who came to amuse themselves by hitting his head and daily sent them drifting away confusedly towards the distant Cakravāla.

The whole celestial throng, the *nāgas* and the *yakṣas*, were reduced to humility by Nandaka's finger. Nandaka kept on pointing his finger, no matter which divinity it was. He merely had to see any one of them coming through the air from afar and he would point at him making him fall towards the Cakravāla. The divine beings were all terrified
34. of Nandaka. They did not dare to come and call on Śiva!(34) Śiva's meeting hall was deserted from then onwards.

The matter was not kept secret; news of it reached Śiva. He was horrified and anxious. 'I gave too great a gift to Nandaka', he thought. 'At present he is pointing his finger only at the outer gods. But suppose he thought of treachery towards me and pointed at me? I should be sent flying towards the distant Cakravāla - no doubt of it! This royal domain of mine on Mount Kailāsa would go to Nandaka! He would certainly take possession of it. Mmm. I can't let this state of affairs continue. I must think about getting rid of him. Then I shall have my peace of mind for
35. the future.' With this thought (35) in mind, Śiva sent a message to his young brother, Nārāyaṇa. Would he please come to see him in the inner room? Nārāyaṇa came and Śiva told him all about the special weapon which Nandaka's index finger had become. Nārāyaṇa listened and then said, 'You gave the boon without considering its potential danger to yourself. How can you now take it back and make it disappear? The matter has already gone too far. The only thing is to work out a way to kill him off.' Nārāyaṇa took it upon himself to help and bade Lord Śiva goodbye. Leaving
36. the royal residence he changed his form into that of a (36) beautiful young girl and walked with graceful movements towards Nandaka's home. When he reached it, he glanced provocatively in Nandaka's direction, behaving like a woman who enjoyed the society of men and leading Nandaka on by various means to fall in love with her. When Nandaka turned and saw the attractive Nārāyaṇa girl, he felt sure, not knowing it was Nārāyaṇa in changed form, that she was a girl from a troupe of dancers. And so he fell head over heels in love with the transformed Nārāyaṇa. He smiled broadly and spoke persuasively, breaking into verse as follows:

37. (37) 'Come, O dearest treasure! Approach, beloved. I would talk with you. Where are you going and where do you come from? I look at you and want us to be friends'.

'You have asked me a question; I must reply -

with warmth, with eagerness, with desire. I am here because I am looking for a husband, one who pleases me; then I will take him on.'

'Dear lady, blessed with beauty, you are here looking for a husband, to live in harmony together. What kind of man will you choose, precious love? Does a man like me please you?'

'O handsome young man, I am searching for a husband who can dance. If you can dance well enough, I can like you, love you and take you as my husband.'

'My treasure, your beauty excels that of all others! As for dancing the yoke-carrying dance, whatever the measure, I can perform it. What's the difficulty? Dance on, my lady.

38. 'I shall then (38) follow you and so dance
correctly. Being a man of intelligence, I shall learn all the rules from you, my teacher. Please dance, beautiful lady!'

When the transformed Nārāyaṇa heard Nandaka undertake to imitate the dancing, he swayed his body, performing the measure *cāk' lāt*[2] and he twisted his right index finger round so that it pointed down towards his thigh. Nandaka performed the same dance movements and pointed his finger in the same way. The moment his weapon-finger pointed at his thigh, he fell down instantly on the spot.

Nārāyaṇa turned himself back into the splendid,
powerful Nārāyaṇa, four-handed, holding the disc. Moving
quickly, he grasped Nandaka's head, pressed him down and
raised the disc above him, ready to attack him with it.
39. Nandaka (39) was full of gloom and dismay when he saw
Nārāyaṇa. 'I am beaten by Nārāyaṇa's trickery', he thought.
'In his disguise as a girl, he led me on - I lost my
senses.' Compressing his lips in anger, Nandaka spoke.
'So! I have slipped up and let my enemy get the better of
me! What can I do, my lord, in my situation, with only
two arms? How can I do battle against you, with your four
arms? If we both had two, I would not accept defeat by
you.'

Nārāyaṇa heard this and said, 'In this existence
I have four arms and you only two and so you lose. Now,
off you go and be born in the world of humans with ten
faces and twenty arms. I shall descend and be born as a
man with only two arms and we shall fight each other
40. again.'(40) And with these words Nārāyaṇa killed Nandaka,

using his special disc.

When he learned that Nandaka had been born as the demon king, Rāvaṇa, Lord of the *yakṣas* on the island of Laṅkā, Nārāyaṇa changed his form, leaving his old shape on the shore of the great ocean and was born as Rāma. There was much fierce fighting between them. The full story is in the book of the Rāmakerti. Do read it.

I draw upon the early part of this story in order to show its *gati*: [3] Nandaka, who died as a result of his own index finger, has a *gati* like that of a clever indiv-
idual who talks constantly and shows off. He points towards
41. himself alone, praises only himself.(41) A boastful person attracts criticism and will be destroyed like Nandaka. Wise people with understanding would do well to give this further thought.

> O Nandaka, you had your master dip [4] your finger so that it became a weapon-finger. With the power thus achieved, you pointed your finger at the godly throngs and dispersed them.
>
> You confidently used your finger, without forethought, until all the divine beings felt angry with Śiva, your master, who told Nārāyaṇa to dispose of you.
>
> You lost your life because, through his powers, the flame of passion consumed your being. You could see only the girl, and were an easy prey for your sweetheart! You met with your end through not taking thought.
>
> When you became overwhelmed by passion's fires,
> 42. you proceeded to dance, following (42) the movements
> of Nārāyaṇa, who performed the dance figure *Phkā Phkul*.[2]
> You pointed at your own thigh, collapsed and so died.

The section on dying by means of one's own finger ends here. It is *gati* No.68.

TEXT

មានយក្សមួយ ឈ្មោះនន្ទកៈ ជាអ្នករក្សាទ្វាង

ទ្វារវាំងព្រះឥសូរ នៅលើភ្នំកៃលាស នន្ទកៈនោះ

រូបអាក្រក់ ក្បាលទំពែក សក់មាននៅតែជាយត្រង

ជាទីទាំងអស់ពួកទេវបុត្រទេវតា នាគយក្ខទាំង-
ឡាយចូលចិត្តលេង ចំអកចំអន់ទៅផ្សេងៗពួកទេវ-
បុត្រ ទេវតា នាគ យក្ខ តែឡើងមកគាល់ព្រះឥសូរ
កាលណា សឹងនាំគ្នាទះក្បាល ត្បកក្បាលនន្ទកៈនោះ
ហើយសើចចំអកចំអន់លេងទៅតាមភាសា ហើយ
ទើបចូលទៅគាល់ព្រះឥសូរឯក្នុងព្រះរាជមន្ទីរ តែ
យ៉ាងនេះសព្វៗកាលមក ។

ឯនន្ទកៈនោះ ជាយក្ខឥតឫទ្ធិបេស្ដា ត្រូវពួកទេវ-
តាទះក្បាល ត្បកក្បាលដូច្នោះ ក៏ខឹងចិត្តគិតថា បណ្ដា
ពួកទេវតាទាំងឡាយ ដែលមាក់ងាយអញយ៉ាងដូច្នេះ
ក៏ព្រោះអញជាអ្នកថោកទាប ឥតឫទ្ធានុភាពដូចគេ បើ
ដូច្នេះគួរអញចូលគាល់ សូមពរព្រះឥសូរជាម្ចាស់ ឲ្យ

ព្រះអង្គប្រោសប្រសិទ្ធិបន្ទុលដៃអញ ឲ្យកើតជាបន្ទុល
ដៃពេជ្រឡើង អញនឹងបន្ទុលពួកវាអស់នេះ ឲ្យវា
ធ្លាក់ទៅព្រួចក្រវាឡក្រៅ ទើបសមមុខវា ដែលវា
មាក់ងាយអញត្បកក្បាលអញនេះ គិតហើយនន្ទកៈ
ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះឥសូរ ដល់ហើយក៏ក្រាបបង្គំទូល
ថា "ខ្ញុំព្រះករុណាចូលមកជាបាវ រក្សាទ្វារព្រះរាជវាំង
លម្អងធូលីព្រះបាទនេះ ក៏យូរឆ្នាំណាស់ហើយ ពុំដែល
បានរបស់ព្រះរាជទានអ្វីមួយយ៉ាងឡើយ ឥឡូវនេះពួក
ទេវបុត្រ ទេវតា នាគ យក្សទាំងឡាយ គេមាក់ងាយ
ទះក្បាល ត្បកក្បាល ខ្ញុំលម្អងធូលីព្រះបាទតែរាល់ៗ
កាល ខ្ញុំលម្អងធូលីព្រះបាទមានក្ដីក្ដៅក្រហាយពេក
ណាស់ សូមទានម្ចាស់ប្រោសប្រាណប្រទានពរដល់

-៣២-

ខ្ញុំព្រះករុណាបានមួយយ៉ាង គឺប្រោសប្រសិទ្ធិបង្អុលដៃស្តាំខ្ញុំព្រះករុណានេះ ឲ្យកើតជាទ្រាមពេជ្រសំរេចដោយឫទ្ធិគាថនឹងបង្អុលពួកគាសាមាឲ្យអស់នោះឲ្យរត់ខ្ចាត់ខ្ចាយទៅឆ្ងាយអំពីកាយខ្ញុំព្រះករុណានេះ ទើបខ្ញុំព្រះករុណានេះ បាននៅធ្វើការបំរើល្អដ៏ឧត្តមជាសុខសប្បាយតទៅ " ។

ឯព្រះមហាឥស្សរាធិបតី កាលបើបានស្តាប់ពាក្យខន្ទុកៈដូច្នោះហើយ ក៏អាណិតខន្ទុកៈនោះទើបទ្រង់ចាប់បង្អុលដៃស្តាំខន្ទុកៈ លើកឡើងសូត្រប្រសិទ្ធិដោយឫទ្ធិព្រះសយម្ភូមួយរំពេចឡើង ឯបង្អុលដៃនោះក៏កើតជាពេជ្រដូចចិត្តប្រាថ្នានៃខន្ទុកៈនោះឯង ។

-៣៣-

ឯខន្ទុកៈនោះកាលសំរេចក្តីប្រាថ្នាខ្លួនហើយ ក៏ក្រាបលាព្រះឥសូរ ចេញមកនៅរក្សាទ្វារដូចប្រក្រតីមុន ហើយតាំងបង្អុលពួកទេវបុត្រទេវតា ដែលមកលះលេងត្បកក្បាលខ្លួននោះ ឲ្យអណ្តែតខ្ចាត់ទៅចក្រ-វាឡទាំងឡាយតែរឿយៗរាល់ៗថ្ងៃ ។

ពួកទេវតានាគយក្សទាំងឡាយ សឹងខ្លបខ្លាចបង្អុលដៃខន្ទុកៈនោះគ្រប់ៗគ្នា ឯខន្ទុកៈសោតក៏ចេះតែបង្អុលមិនថាទេវតាអង្គណាឡើយ និមិត្តតែឃើញហោះមកពីចម្ងាយ ក៏បង្អុលឲ្យធ្លាក់ទៅចក្រវាឡទាំងអស់ ឯពួកទេវតាអស់នោះ សឹងភិតភ័យខ្លាចខន្ទុកៈគ្រប់ប្រាណ ពុំហ៊ានចូលមកគាល់ព្រះឥសូរសោះ

ឡើយ ទីជំនុំព្រះឥសូរក៏ស្ងាត់សូន្យឈឹង ចាប់ដើមអំពីថ្ងៃនោះមក ។

ការនោះពុំបាត់ស្ងាត់ឡើយ ក៏ឮជ្រួតជ្រាបដល់ព្រះឥសូរ ៗ ក៏កើតក្តីតក់ស្លុតព្រួយព្រះហឫទ័យ ដោយក្តីគិតឃើញថា អាត្មាឲ្យពរដល់ខន្ទុកៈនោះ ជាការហួសប្រមាណណាស់ នេះខន្ទុកៈវាបណ្តុលតែពួកទេវតាក្រៅៗ ប្រសិនណាខន្ទុកៈវាគិតក្បត់ទីនឹងអាត្មាវាបណ្តុលរូបអញកាលណា អញក៏ទីដ៏អណ្តែតខ្ចាត់ទៅឯបច្រាំឆ្ងាយពុំខាន សម្បត្តិពដស្ថានអញក្នុងភ្នំកៃ-លាសនេះ ទីនឹងបានទៅខន្ទុកៈវាយកជារបស់វាប្រាកដ ព្រោះការនេះ ទីនឹងស្ងៀមនៅពុំបាន ចាំគិតរកខែយករូបវាចេញ ទើបក្តីសុខអញនឹងមានតទៅ ។ ព្រះឥសូរគិត

៣៩ -

ដូច្នោះហើយ ទើបឲ្យទៅអញ្ជើញព្រះនារាយណ៍ជាព្រះអនុជចូលមកគាល់ខាងក្នុង ។

ព្រះនារាយណ៍ ក៏ឡើងទៅគាល់ព្រះឥសូរៗ ក៏ត្រាស់ប្រាប់រឿងខន្ទុកៈ បានបណ្តុលដៃពេជ្រជាអាវុធវិសេសនោះសព្វប្រការ ព្រះនារាយណ៍បានស្តាប់ដូច្នោះ ក៏ទូលថា ព្រះជេដ្ឋាមានពរហើយ មិនពិចារ-ណាឲ្យយល់ការអន្តរាយទើបមានដល់ខ្លួន ឥឡូវនឹងទៅដកទៅស្រូបយកវិញឯណាក៏បាន ដ្បិតការវាហួសទៅហើយ ដូច្នេះមានតែគិតកែឧបាយសម្លាប់វាចេញទើបបាន ទូលហើយព្រះនារាយណ៍ ក៏ទទួលយកអាសា ទើបបង្គំលាព្រះមហិស្សរាធិបតី ចេញមកខាងក្រៅព្រះរាជមន្ទីរ ហើយនិម្មិតកាយប្លែងកាយក្លាយជាស្រី

ក្រមុំសមសោភា លីលាកែក្រោយដើរចូលទៅកាន់សំណាក់នៃចៅទន្ទុកៈនោះឯង ដល់ហើយក៏ប្រើបុកពាកិរិយាធៀងចុងភ្នែក ដើមភ្នែក ក្រឡេកគន់មុខទន្ទុកៈធ្វើអាការដូចជាស្រីអ្នកលេងគប់ប្រុស ញុំាងទន្ទុកៈឲ្យស្នេហាក្នុងលោកិយ ដោយប្រការផ្សេងៗ ឯទន្ទុកៈ បែរទៅឃើញនាកយណ៍នារីគួរជាទីស្នេហានោះ ក៏ពុំដឹងជានាកយណ៍កាឡូ ទឹកស្មានថានារីពួកធ្មាំជាប្រាកដ ទើបកើតក្តួបចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ស្រឡាញ់ញ៉ាំងក្នុងរូបនាកយណ៍កាឡូនោះ ហើយក៏ប្រើកិរិយាញញឹមរីករាយនិយាយប្រលោមលួងលោម ដោយពាក្យកំណាព្យធ្វើយធ្ងន់ថា

-៣៧-

"កែវអើយកែវស្នេហ៍បែរមកណោះ បងសូមសំណោះសំណាលផង ទៅណាមកណាណាកែវបង រូបចៅគួរបងចិត្តមេត្រី ៗ បងអើយបងសួរគួរគប់សង គួរស្អាលគួរស្នងគួរបេតី ប្អូនមកនេះគឺស្វែងរកប្តី ត្រូវចិត្តប្អូនស្រីទីដំរីប់រង ៗ កែវអើយកែវកេបកល្យាណី ចៅមករើសប្តីទីឌិស្អាលស្នង រើសរូបយ៉ាងណាៗនួនល្អង យ៉ាងបងគេគាប់ចិត្តប្អូនទេ ។ ប្រុសអើយប្រុសប្រស់ស្រស់ប្រិមប្រិយ៍ ប្អូនស្វែងរកប្តីចេះកំរេ បើប្រុសចេះពុំបានដូចគេ ប្អូនក៏ពប់ស្នេហ៍ឯកជាប្តី ៗ មាសអើយមាសមានរូបល្អឯក ត្រង់ការរាំរែកក្បាច់មេ្តចក្តីបង អាចពុំបានទេប្អូនស្រី ក្រអូបស្រីរាំទៅពាំ ៗ សឹមបង

ពិតាមមិនឲ្យខុស បំណាច់ជាប្រុបមានបញ្ញា រៀន
មកពីគ្រូអស់តម្រា អញ្ជើញកល្យាណ៍ពិទៅអើយ"។

ឯព្រះនារាយណ៍កាឡា បានឮនន្ទុកៈទទួលពិ
តាមដូច្នោះ ក៏រេកាយពាយក្បាច់ចាក់លាក ហើយក្បួច
បង្អុលដៃស្ដាំបង្អុលចុះចំត្រង់ជើងភ្លៅនៃអាត្មា ។

ឯនន្ទុកៈក៏ពិតាម បង្អុលតាម និមិត្តតែបង្អុលដៃ
ពេជ្រនោះត្រូវចំភ្លៅកាលណា ភ្លៅនន្ទុកៈក៏បាក់ដួល
ធ្លាក់ចុះក្នុងទីនោះមួយរំពេច ។

ឯព្រះនារាយណ៍ ក៏ប្រែកាយជានារាយណ៍រៀន
វិទ្ធិបតុករ គឺមានហត្ថ៤កាន់ចក្រ ស្ទុះទៅចាប់ក្បាល
នន្ទុកៈសង្កត់ចុះ ឆ្វាចក្រឡើងប្រហារនន្ទុកៈនោះឯង
ឯនន្ទុកៈបែរទៅឃើញព្រះនារាយណ៍ដូច្នោះ ក៏ទោម-

នស្សក្រោបចិត្តគិតថា អាត្មាចាញ់ព្រះនារាយណ៍បញ្ឆោត
បញ្ឆោតថ្វែងជារូបស្រីឲ្យអាត្មាលុះលង់បង់គំនិត ។
នន្ទុកៈទ្រាំមាត់បែរពោលទៅថា "យើងៗយើងខុស
ស្មៀតសត្រូវចូលបៀតបាន ឲ្យព្រះអង្គអើយ ណ្ហើយ
ចុះ ធ្វើម្ដេចឯងមានដៃតែពីរ ទើបទៅតស៊ូនឹងព្រះអង្គ
៤ ព្រះករឯណាបាន បើប្រសិនជាដៃពីរដូចគ្នា ខ្ញុំមិន
ទទួលចាញ់ព្រះអង្គទេ" ។

ឯព្រះនារាយណ៍បានឮពាក្យនន្ទុកៈដូច្នោះ ក៏ត្រាស់
ថា "ជាតិនេះយើងដៃ ៤ ទៅដៃតែពីរ ទើបចាញ់យើង
បើដូច្នេះ ទៅឯងទៅកើតទាស្ពានមនុស្សលោកនាយ
ឲ្យមានមុខ ១០ ដៃ២០ ចុះ យើងចុះទៅកើតជាមនុស្ស
មានដៃតែពីរវិញ នឹងតស៊ូគ្នាទៅខាងមុខទៀត" ។

ព្រះនារាយណ៍ត្រាស់ហើយ គឺប្រហារជីវិតនៃនន្ទកៈនោះដោយយកចក្រវិសេសហោង ។

ដោយឮថា នន្ទកៈនោះមកកើតជាក្រុងរាពណាសូរ ជាស្តេចយក្សនៅកោះលង្កា ព្រះនារាយណ៍បែងភាគតាក់រូបចាសនៅផ្ទៃមហាសាគរ មកកើតជាអង្គព្រះរាម បានធ្វើសឹកនឹងគ្នាជាអធិកខ្លាំងក្រៃ មានសេចក្ដីពិស្ដារនៅក្នុងសាស្ត្ររឿងរាមកេរ្តិ៍ឯណោះ អញ្ជើញទៅមើលចុះ ។

ខ្ញុំបាននាំរឿងដើមតែប៉ុណ្ណេះនេះ ដើម្បីឱ្យឃើញជាគតិថា នន្ទកៈនោះស្លាប់ដោយចង្អុលដៃរបស់ខ្លួន បានគតិដូចបុគ្គលអ្នកប្រាជ្ញព្រោកនិយាយ អួតតែខ្លួនឯង ចង្អុលតែខ្លួនឯង សរសើរតែខ្លួនឯង

-៤១-

បុគ្គលណាអួតសរសើរតែខ្លួនឯងហើយ បុគ្គលនោះនឹងលុះសេចក្ដីនិន្ទាអ្នកដទៃ បានសេចក្ដីវិនាសដូចនន្ទកៈនោះឯង ប្រាជ្ញមានបញ្ញាគួរគិតទៀតចុះ ។

ខ្ញុំអើយនន្ទក បានព្រះនាយក ផ្ដល់អង្គុលី កើតជាម្រាមពេជ្រ សំរេចប្តូរ ចង្អុលពួកទេវតាខ្ទាត់ខ្ចាយ ៗ ហៅកាន់ម្រាមដៃ ឥតអធ្យាស្រ័យ ដល់ទេវតាទាំងឡាយ ក្ដៅផ្សាលស់លិ កោសហៅហ្វាយ ប្រើឱ្យព្រះនារាយណ៍ កំចាត់ចោលបង់ៗ ចោលបង់ជីវិត ព្រោះដោយឥទ្ធិឫទ្ធិ កើតកតពេលអង្គ ឃើញតែរូបស្រី ចំណីនៃសំ- សារត្រូវក្ដីបង់ ប្រាណ ព្រោះមិនឈ្នះ ៗ លុះលង់កើតកាម ទៅរកំតាម

នាគយណ៍កំកែ្កន   កំក្បាច់ផ្កាផ្កុល   ចង្អុលក្លៅឯង
ផ្លូលបាក់ប្រខែង   ទៅឯងក្សិណក្ស័យ ៗ
ចប់ក៏កស្លាប់ដោយម្រាមដៃឯង ជាគតិទី ៦៨ ។

NOTES

1. This story, translated from the Khmer, is one of a collection of tales composed by Suttantaprijā In, 1959. *Gatilok ou L'art de bien se conduire* (Ed. de l'Inst. Bouddhique). Phnom Penh: Inst. Bouddhique, 10 vols., **10**, 29-42.

2. The untranslatable names of Khmer country dances are left in transliteration.

3. This word, which forms part of the title (*Gatilok*) of the whole work, means 'line of thought, trend, behavioural tendency'. It may refer either to the moral of the story or to the behaviour of a character.

4. This second poem (which runs to the end of the story) contains some inconsistencies. In the narrative above there is no mention of 'dipping' the finger and Śiva did not directly tell Nārāyaṇa to kill Nandaka. The use of the name Kosi with Sūlī in the Khmer text (translated 'Śiva') is odd since, although Sūlī is a regular name for Śiva in Khmer poetry, Kosi is a regular name for Indra.